

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/286/2018
Identifikačné číslo spisu: 7110222622
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7110222622.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Thorpe recovery, družstvo, so sídlom vo Zvolene, Stráž 8419, IČO: 46 662 324, zastúpeného JUDr. Petrom Psoťkom, advokátom so sídlom vo Zvolene, Stráž 223, proti žalovanému V. V. V., bytom N., G. XX/XXX, o zaplatenie 103,90 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 279/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. marca 2018 sp. zn. 2 Co 18/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. marca 2018 sp. zn. 2 Co 18/2018 potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, ďalej tiež „CSP“) rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 20. decembra 2016 č. k. 36 C 279/2010-104 v znení opravného uznesenia z 8. decembra 2017 č. k. 36 C 279/2010-147, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 103,90 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 18. júna 2008 do zaplatenia, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %; odvolací súd zároveň priznal žalobcovi proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými ako aj právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v celom rozsahu poukázal a na zdôraznenie správnosti doplnil, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že žalobca ako právny nástupca spoločnosti poskytujúcej žalovanému služby na podklade zmluvy o pripojení faktúrami (a ďalšími dôkazmi) preukázal vykonávanie hovorov zo strany žalovaného v inkriminovanom období, za ktoré neboli uhradené príslušné poplatky. Právny predchodca žalobcu sa preukázateľne zaoberal v minulosti reklamáciou žalovaného, pričom nebola spochybnená funkčnosť telefónneho prístroja žalovaného ani zistené napojenie inej osoby na jeho linku. Súd prvej inštancie dostatočne zdôvodnil, prečo nevyočul navrhnuté svedkyne, ktoré sa mali podieľať na uzavretí zmluvy o pripojení so

žalovaným, keďže ich vyjadrenia k priebehu procesu uzatvárania zmluvy o pripojení by nič nemohli zmeniť na správnosti preskúmaného rozsudku, majúceho základ v neuhradených poplatkoch za poskytované služby. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, v procese dokazovania neporušil zásadu „rovnosti zbraní“ a rešpektoval právo žalovaného na spravodlivé súdne konanie. Sám z vlastnej iniciatívy nemohol zisťovať okruh účastníkov telefónnych hovorov, ktorým malo byť volané z telefónu žalovaného, keď aj z hľadiska elementárnych zásad spravodlivosti by išlo o ťažko uskutočniteľné dokazovanie, ktorého výsledky by boli vo vzťahu k predmetu sporu otázne a možno mať pochybnosti aj o hospodárnosti takto vedeného konania. Nebolo zo strany žalovaného preukázané ani to, že by zmluva o pripojení uzatvorená s právnym predchodcom žalobcu nezodpovedala príslušným zákonným ustanoveniam. Z obsahu spisu nevyplývajú ani iné okolnosti, z ktorých by bolo zrejmé porušenie práv žalovaného v tej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia preto odvolací súd považoval za vecne správny majúci za to, že súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie žalobného návrhu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správne právne závery o povinnosti žalovaného uhradiť poplatky za poskytnuté služby.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“). Naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu spočíva podľa žalovaného v tom, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy, v rozpore s vykonanými dôkazmi zjavne zneužil právo v prospech pôvodného veriteľa - právneho predchodcu žalobcu, t. j. spoločnosť Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, ktorého pohľadávka proti žalovanému bola postupne postúpená na rôzne spoločnosti, ostatne na Thorpe recovery, družstvo, IČO: 46 662 324, ktorému súd prvej inštancie bez toho, aby žalobca preukázal oprávnenosť a dôvodnosť ním podanej žaloby a ním požadovaného nároku, bez právneho titulu tento nárok priznal, čím žalobca a súd prvej inštancie nesprávnym úradným postupom a nespravodlivým, nezákonným rozsudkom bez právneho dôvodu spôsobili žalovanému majetkovú škodu a poškodili ho na jeho základných ľudských právach; žalobca mal v úmysle seba a svojich splnomocnených zástupcov bezdôvodne obohatiť na úkor žalovaného, čo je proti akýmkoľvek dobrým mravom. Žalovaný má za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj rozsudok odvolacieho súdu, ktoré napáda v celom rozsahu, nemajú oporu v zákone, boli vydané v rozpore s vykonanými dôkazmi, ktoré súd vyhodnotil v rozpore s princípmi, na ktorých spočíva CSP, súdy vec neprejednali a nerozhodli nezávisle a nestranne, spravodlivo a účinne tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, ako aj s rozsudkom odvolacieho súdu. Žalovaný v dovolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd v priebehu konania (odvolacieho) zákonným spôsobom nevysporiadal, naopak, žalovaný len opätovne poukázal na svoje návrhy uvedené už v prvoinštančnom konaní a v odvolacom konaní. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie dodržal správny procesný postup a v konaní vykonal všetky relevantné dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného

sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 18/2018, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 8 Cdo 99/2017).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 209/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťel'a vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel' vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade dovolaťel' prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťel'a tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú

stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 považovala za vady zmätočnosti najzávažnejšie procesné nesprávosti, ktoré bez ďalšieho viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014). Aj za účinnosti novej právnej úpravy je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017).

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval už Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“; I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018), podané sťažnosti však odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

16. Žalovaný vidí procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v tom, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy, v rozpore s vykonanými dôkazmi zjavne zneužil právo v prospech právneho predchodcu žalobcu (obchodnej spoločnosti Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469) ako pôvodného veriteľa pohľadávky.

17. Dovolateľ namieta vady súvisiace s dokazovaním. Dokazovanie je časť civilného procesu, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci (por. § 187 ods. 1 a 2 CSP). Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v civilnom procese nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 185 ods. 1 CSP), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky stranou navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f/ CSP, lebo týmto postupom súd nezneložnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný

prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v danom konaní nezistil. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

20. K dovolacím argumentom o nedostatočne zistenom skutkovom stave, o nevykonaní ďalšieho dokazovania najvyšší súd uvádza, že podľa právnej úpravy do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (teraz § 420 písm. f/ CSP) nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

21. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktorým namietal porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

22. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.